

Duurzaam onderwijs op Het Mozaïek

Negen Kopwerkscholen wekken sinds juni 2012 zelf zonne-energie op. Eén daarvan is Het Mozaïek, locatie Toereppel. Wij willen als school en stichting onze verantwoordelijkheid nemen voor de toekomst van onze leerlingen. Daar is duurzaamheid een belangrijk onderdeel van. Het gaat ons niet alleen om die zonnepanelen op het dak, maar vooral om wat we overbrengen naar de kinderen.

Het project is geboren uit een initiatief van de provincie Noord-Holland, die in 2011 subsidie gaf voor zonnepanelen op scholen om duurzame energieopwekking te stimuleren. Stichting Kopwerk meldde hiervoor achttien van haar scholen aan. Uiteindelijk kreeg Kopwerk voor negen scholen subsidie. Sinds juni 2012 liggen op deze scholen veertien zonnepanelen, die nu al ruim een jaar energie opwekken.

Wisselende opbrengst

De energieopbrengst van de zonnepanelen verschilt per school. Sommige scholen wekken veel meer energie op, doordat het gebouw meer zonuren krijgt, de zonnepanelen gunstiger op het dak liggen of omdat er minder schaduwrijke bomen in de directe omgeving staan. De totale opbrengst voor Het Mozaïek, gemeten in oktober 2013, is: **4679 kWh**, wat neerkomt op een bedrag van **€ 1076**.

We hebben een monitoringsysteem waarmee we de prestatie in de gaten houden. Het is belangrijk dat we mindere prestaties met monitoring kunnen signaleren, dan kunnen we er ook wat aan doen. Bijvoorbeeld door zonnepanelen te verplaatsen of bomen te snoeien. Met het systeem houden we ook in de gaten of er sprake is van vandalisme.

Betrokken sponsors

De helft van de investering die nodig was voor de zonnepanelen werd gesubsidieerd door de provincie, de andere helft heeft Kopwerk opgebracht. Daarnaast heeft de stichting bestaande relaties gevraagd om mee te financieren. We hebben vooral bouwkundige partijen, zoals aannemers, gevraagd om ons in ieder geval drie jaar te ondersteunen met een bijdrage. Met die bijdrage sponsoren bedrijven het initiatief, zij kunnen hier verder geen rechten aan ontlenen. Waarom ze dat doen? Puur vanwege passie voor en betrokkenheid bij duurzaamheid. Het is een stukje groen imago. Het was niet moeilijk om mensen enthousiast te krijgen, de uitdaging is om dat zo te houden. Dit doen we onder andere door ze via nieuwsbrieven op de hoogte te houden en ze te betrekken bij de projecten op de scholen. Elke school is daarom gekoppeld aan één mede-investeerder. Voor Het Mozaïek is dat Breed Schilderwerken: www.breedschilderwerken.nl

Onderwijsprogramma

Met de bijdragen van deze mede-investeerders dekken we de kosten van ons onderwijsprogramma rondom zonnepanelen en duurzame energie. De educatieve waarde was eigenlijk de belangrijkste reden om aan zonnepanelen te beginnen. We willen echt wat overbrengen aan de kinderen; ze leren hoe zonnepanelen werken, wat ze opbrengen aan energie en wat duurzaamheid inhoudt.

Els van der Meer is vanuit Stichting Kopwerk verantwoordelijk voor het educatieve programma en geeft ons waar nodig ondersteuning. Duurzaamheid is een belangrijke kernwaarde en dat klinkt door in ons lesprogramma. Zonnepanelen zijn daarvoor een mooie kapstok, want het is een heel praktische toepassing van een ingewikkelder thema. We proberen duurzaamheid helemaal in het onderwijs te integreren, in plaats van er één projectje aan te wijden.'

Belang van borging

Die terugkerende aandacht rondom de zonnepanelen is erg belangrijk. We hebben een spetterende opening georganiseerd (zie <http://youtu.be/XZU2QZ8gxZA>), maar als je er daarna niets meer aan doet dan leeft het niet meer. Eén maal per jaar komen alle scholen bij elkaar en delen we wat we met duurzaamheid hebben gedaan. Daarmee brengen we elkaar weer op ideeën. Elke school is vrij om een eigen invulling aan het lesprogramma te geven, de bijeenkomsten zijn vooral bedoeld voor inspiratie.

Omdat de zonnepanelen hoog op een dak liggen, springen ze niet zomaar in het oog bij kinderen, ouders en docenten. Daarom hangt in de school een led-scherm waarop te zien is hoeveel energie de scholen opwekken, natuurlijk uitgelegd in jip-en-janneketaal. Het scherm is een visitekaartje naar de ouders toe. En natuurlijk de kinderen zelf die met verhalen thuiskomen. We hopen op deze manier ook ouders te inspireren om thuis met duurzame energie aan de slag te gaan.

Bronvermelding: <http://www.hieropgewekt.nl/kennis/zon-op-scholen/stichting-kopwerk-noord-holland>